

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Hegyedévre	30 dinár
Egy óra	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obiliteva (Zápolya) utca 1. Telefonszám 21

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1921.

L. évfolyam, 253. szám.

Szerda, november 16.

A radikálisok és demokraták tanácskozásai.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 14.

Miután a radikális-pártban már régebben meghozták a határozatot a demokratákkal való együttműködés kérdésében, politikai körökben hiszik, hogy a radikális-párt korábbi delegátusai, mint Jovanovity Ljuba, dr. Grgin és Vukecevitv képviselők, esetleg már holnap megkezdik a folytatólagos tárgyalást a demokrata-párt kiküldöttjeivel.

Bár a demokraták részéről eddig nem történt még semmiféle javaslat egy újabb kombinációról a kormány személyi változásában, azért mégis a demokrata körökből eredő hírek szerint, a demokrata klubban, valamint a demokrata-párt főbizottságában, most felfogják vetni ezt a kérdést is. Ezt pedig a párt annál inkább megteszi, miután dr. Jovanovity Miloje demokrata miniszter, a háboruban szerzett betegsége miatt le fog mondani a vallásügyi tárcáról.

Számolni lehet azonkívül azzal is, hogy amennyiben a demokraták beegyeznek, egyéb személyi változások fognak történni Pasity kormányában, amely változások pedig, mindkét politikai csoportban egyaránt történnek.

A földműves-párt országos kongresszusa.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 14.

Veliki Plauban tegnap megnyitotta a földműves-párt országos kongresszusa. A kongresszusra több mint 500 delegátus jött össze az ország minden részéből. Legtöbb delegátust küldött Bosznia és Hercegovina, számszerint 170-et, valamint Dalmácia ötvenet, de szép számmal volt képviselve a Vajdaság, Horvátország és Délszerbia is. A szlovén agrár-párt is a maga részéről szintén küldött delegátusokat.

A kongresszus megnyitása után Avramovity Mihajló, a párt egyik vezére beszédében kijelentette, hogy a földműves-párt semmiféle kompromisszumot nem fog kötni és hogy tovább is ellenzékben marad, kivéve, ha az ország végső veszedelmében volna.

A kongresszus határozataitól fog függeni, hogy milyen irányt fog követni a párt a további politikában és hogy együtt fog-e maradni a párt avagy szakadás áll be a párt egységében, amint ezt a politikai körökben már pár nap óta híresztelték.

Ma kezdődik el a teljes leszerelés.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, nov. 14.

A minisztertanács határozata alapján Zecsevity hadügyminiszter tegnap az összes katonai parancsnokságoknak rendeletet adott ki, hogy mindazok a tartalékosok, akik az utóbbi magyarországi események miatt fegyvergyakorlatra hívtak

be, most már azonnal hazabocsájtandók.

Igy tehát a mai naptól kezdődik el a végleges leszerelés.

Ezzel egyidőben visszarendelték állomáshelyeikre mindazokat a reguláris csapatokat is, amelyek a helyőrségeiket már elhagyták volt.

A választói törvényjavaslat a minisztertanács előtt.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd nov. 14.

Ma délelőtt 10—12-ig minisztertanács volt, amelyen a kormány folytatta a választói törvényjavaslat megvitatását. A kormány ugyanis

ezt a törvényjavaslatot a pártoknak adta ki véleményezés végett, de a pártok a végleges döntést a kormányra bízták és így ismét a minisztertanács elé került a javaslat.

Az olaszországi általános sztrájk egyre tart.

Róma, nov. 14.

Az általános sztrájk még tart változatlanul és egyhamar nincs is kilátás rá, hogy rövidesen véget érjen.

A fascisták közül eddig számosan

jelentkeztek vasuti szolgálatra. Az ország különböző vidékeiről, eddig több esetet jelentettek a fascisták és kommunisták véres összeütközéséről.

Franciaországban állami kényszerkölcsönt akarnak behozni.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, nov. 14.

Párisból jelentik, hogy a francia kormány tegnap törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé, mely az életbeléptetendő állami kényszer-

kölcsönről szól. A javaslat szerint minden francia polgár köteles vagyónának 10 százalékát államkölcsönbe fektetni.

TÖZSDE

November 14

Beograd. (Zárlat.) Dollár 67-25, Márka 32, Lei 50-50, Leva 43.

Devizák: Páris 490, London 261, Milano 270, Prága 75, Berlin 25, Wien 1-19, Szófia 42, Bukarest 48-25.

Budapest. (Zárlat.) Napoleondor 360, Dollár 1020, Francia frank 72-50,

Márka 425, Lengyelmarka 23, Lira 38-50, Osztrák korona 20.1-5, Rubel 40-5, Lei 660, Szokol 1120.

Budapest. Kifizetések: Sváje 19500, Dinár 1360, Bukarest 650, London 4650, Berlin 385, Milano 41-50, Páris 73-50, Prága 1120, Zürich 20000, Wien 18, Zagreb 3-75.

Zürich. (Nyitás.) Berlin 185, Milano 2165, Bukarest 335, Budapest 47, Newyork 529, Varsó 16, Wien 16, Zagreb 185.

Suboticán kém-szervezetet leplezett le a rendőrség.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 14.

Suboticáról jelentik, hogy az ottani rendőrség pár nappal ezelőtt egy magyarokból álló kém-szervezetet fedezett fel, amelynek alapján most széleskörű nyomozás indult meg.

Egy elfogott magyar kurir kijelentése alapján, a suboticei rendőrség letartóztatta dr. Varga Gyula suboticei ügyvédet, valamint annak irnokát, aki nemrégiben még a suboticei vasutigazgatóság szolgálatában állott. A házkutatás alkalmával igen sok okmányt találtak közigazgatásunk minden ágából és a melyek állítólag mindenkor idejében közöltettek a magyar hatóságokkal.

A „Politika” közli, hogy a Vojvodinában a legutóbbi napokban különböző helyeken több mint 30 egyént tartóztatott le a rendőrség, akikre rábizonyult, hogy ezen kém-szervezetnek tagjai voltak.

Igy többek között tegnapelőtt a vrsaci állomásfőnök letartóztatása után Pancevon Csányi Ferenc vaskereskedőt, valamint Halvi és Steiner gyógyszerészeket is letartóztatták.

Az egyetemi ifjuság összeütközése Zagrebben.

Beogradi tudósítónk telefonjelentése.

Beograd nov. 14.

Zagreből jelentik: A zagrebi egyetemen a Jugoszláv Akadémia Egyesülete tegnap tartotta meg az új elnökség választását. Ezen választáson a jugoszláv akadémiai ifjuság 675 szavazattal legyőzte a szeparatistákat, akik a horvát egyesülés pártjából, Radics-, klerikális-, Frank- és Trumbity-párti csoportokból alakultak és csak 317 szavazatot kaptak.

A választás után mindkét párt tüntetőleg vonult fel a városban, miközben a győztesek éltették az állam egységét és a királyt. Az után a két csoport között összetűzés keletkezett. Több revolverlövés is történt, melyek egyike egy zagrebi titkos rendőrt halálosan megsebesített.

A helyszínrre elősiető rendőrségnek nagynehezen sikerült a tüntetőket szétzavarni, miután a városban a rend ismét helyreállott. Több letartóztatás történt.

A rendőrségek átszervezése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 16.

A belügyminiszter rendelete alapján egy bizottság alakult, amely ki fogja dolgozni az ország összes rendőrségeinek átszervezéséről és egységesítéséről szóló törvényjavaslatot. Ezen bizottság Miovitij belügyminiszteri segéd elnöklése alatt már megkezdte az eddig összegyűjtött anyag átvizsgálását.

Ezen törvényjavaslatot, elkészülte után, a törvényelőkészítő bizottsághoz való átadás előtt, az összes tartományok szakkiküldötteiből megalkuló szélesebb konferencia elé viszik alapos megvitatásra.

Az osztrákok megkezdték Nyugatmagyarország megszállását.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Wien, nov. 14.

Az osztrák hadsereg tegnap megkezdte Nyugatmagyarország birtokbavételét a soproni népszavazási terület kivételével. Mivel a hadseregnek a saint germaini békeszerződésben megállapított erjeje nem elegendő az egész átveendő terület megszállására, a birtokbavétel szakaszokként történik. A hadsereg osztagai, melyeket a csendőrség nyomon követett, vasárnap átlépték az alsóausztriai határt s elsősorban a sopronvidéki népszavazási területtől északra fekvő országrészt szállják meg. A nap folyamán az osztrák csapatok bevonultak Kismartonba és Nezsiderbe is. Sehol sem találtak szabadesapatokra vagy a felkelők ellenállására.

Párisból jelentik, hogy a Temps a nyugatmagyarországi kérdésről írva, rámutat az osztrákok intrikáira, akik német módra meg akarják hamisítani a soproni népszavazás eredményét.

Gyilkosság vagy széngázmérgezés?

— Beogradi tudósítónk jelentése —

Beograd, nov. 14.

Beogradban a Poincare-utcában ma délelőtt a nemrégiben épült és a „Politika” napilap tulajdonát képező ötemeletes házban a munkások holtan találtak egy sombori illetőségű napszámosnót, aki vadházasságban élt egy Kovács Lajos nevű kőművessel. A nő mellett eszméletlen állapotban feküdt maga Kovács Lajos is. A szoba közepén egy kannában elégett faszenet találtak.

A helyszíntre kiszállt rendőri bizottság az asszony nyakán nyomokat talált, amelyek arra engednek következtetni, hogy gyilkosság és öngyilkosság is történt. A rendőrorvos azonban kifejtette, hogy a nyomok lehetnek a nő kezétől is, aki álmában, széngáz fulladás közben, levegő után kapkodott.

A férfit, aki még élt, bevitték a kórházba. Az orvosok véleménye szerint, remény van a felgyógyulására.

Az új világbéke előkészítése.

A washingtoni konferencia.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Washington, nov. 14.

A leszerelési konferencia megnyitása alkalmából hangosan üdvözölték Hardingot az Egyesült-Államok elnökét. A konferencia elnökévé Hughest választották meg. A tárgyalások hivatalos nyelve a francia és angol. Briand francia miniszterelnök kijelentette, hogy bár Franciaországot még mindig veszély fenyegeti szomszédai részéről, ennek ellenére Franciaország egész akaratával, tiszta szívből együtt kíván működni a konferencián abban az irányban, hogy miképpen lehetne korlátozni a költséges fegyverkezéseket? Franciaország e tekintetben — mondotta Briand — már sokat tett s ha biztonságát holnap biztosítottuk látjuk, készek vagyunk kimondani: le a fegyverrel!

Briand beszédét viharos tapsal fogadták. Ezután Hughes előter-

jesztette a leszerelési programot, mely főbb vonásokban a következő:

Elsősztályú tengerészeti egységet a legközelebbi tíz év folyamán nem szabad vízre bocsátani. Az egyes államoknál megállapítják a hadihajóhad ürtartalmát. Angliának ötszáz-ezer, Japánnak háromszáz-ezer tonna ürtartalmu hadihajóállományt szabad tartani. Franciaország és Olaszország hadihajóterét a két állam kivételes helyzetére való tekintettel a konferencia később fogja megállapítani. Az amerikai katonai lég-hajózást nem korlátozzák, mert könnyen átalakítható kereskedelmi célokra.

A rendkívül nagy tárgyalási anyagra való tekintettel a konferencia legalább egy hónapig fog tartani.

Feloszlik a becskerekai vámhivatal.

Éz év végéig még Becskerekén marad. A vámhivatali főnök nyilatkozata.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, nov. 14.

A „Torontál” multkori számában, beogradi telefonjelentés alapján, megírta, hogy a becskerekai vámhivatal a pénzügyminisztérium feloszlata, mert a bevétel oly kevés, hogy alig fedezi a kiadásokat. A pénzügyminisztérium határozatáról szóló hír, nagy izgalmat okozott a becskercki és a környékbeli kereskedők körében, mert hisz a vámhivatal nagyfotosságu intézménye különösen itt Becskerekén nélkülözhetetlen, ahol mint a Bánát, illetve Tisza-kerület székhelyén élnek kereskedelmi élet van.

A vámhivatali feloszlását, illetve elhelyezését már régebben terve vette a pénzügyminisztérium, akkoriban azonban a kereskedők intervenciójára próbaképpen felfüggesztették egy-két hónapra a határozat végrehajtását. A pénzügyminiszter pedig egyizben a deputációban megjelenő kereskedők előtt kijelentette, hogy Becskerekén nem feltétlen szükséges a vámhivatal, a határon pedig égetően kellene annak személyzete. Amennyiben azonban a becskerekai hivatal bevétele fedezni fogja a kiadásokat, készséggel fenntartja továbbra is a minisztérium, ha azonban a próbaidő nem hoz elegendő eredményt, kénytelen lesz a becskerekai hivatal feloszlatai és a személyzetét a többi hivatalokban, főleg a határszéli vámhivatalokban elhelyezni.

A vámhivatal főnöke a hivatal elhelyezéséről, illetve feloszlásáról ezeket mondotta munkatársunknak:

— A hivatal feloszlása tény Szombaton délután kaptam meg a pénzügyminiszteri ukázt és így a vámhivatal formálisan feloszlott. Az utasítás szerint azonban december 31-ig folytatjuk működésünket, addigra végleges intézkedést kapunk. Valószínű hogy vagy Novisadra vagy Velika Kikindára megyünk, ez azonban csak feltevés. Pozitívumot még nem mondhatok.

A becskerekai vámhivatallal, újra

megosztották Becskerekét egy fontos intézménytől, amelynek hiányát nagyon is megérik majd a becskerekai kereskedők, akik a jövőben Suboticián vagy Kikindán lesznek kénytelenek áruikat megváltatni.

Vázsonyi Vilmos a királyságról és a keresztény irányzatról.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, nov. 14.

A főváros tizedik kerületében megüresedett mandátumért megindult a választási küzdelem. A demokráta-párt hivatalos jelöltje Benedek János dr. tegnap elmondotta programbeszédét. A választói gyűlésen Ugron Gábor is felszólalt és kijelentette, hogy a legsürgősebb teendő a közszabadságokért, a személyi és vagyonbiztonság helyreállításáért, a békéért és a munkáért való küzdelem. Minden más szempontot félre kell tenni most a közélet embereinek. Vázsonyi Vilmos nagy beszédet mondott és azt hangoztatta, hogy a magyarságnak ragaszkodnia kell a királyság ősi rendszeréhez, melyben az igazi keresztény irányzat uralkodik.

Az entente gyógyítani akarná a német pénzügyi válságot.

— A „Torontál” wieni tudósítójától. —

Wien nov. 14.

A „Daily Express” wieni tudósítója arról értesült, hogy a német jóvátételi bizottság angol tagjai három esztendeig való moratórium kihirdetését akarnák keresztülvinni Németországban, amit egyetlen praktikus megoldásnak tartanak a német pénzügyi válság megoldására.

Az olasz-belga képviselők ugyanezen a véleményen vannak, míg a francia megbízottak azt akarják, mondjanak ki a szövetségesek esődöt Németországra és nevezzenek ki egy nemzetközi felszámoló bizottságot.

Ujabb vörheny- és tifusz megbetegedések.

Az inficiáló kózat lezárták.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 14.

A napokban egy napihírben beszámoltunk a vörheny- és tifuszjárvány méreteiről és örömmel állapítottuk meg, hogy a járvány enyhülő félben van. Megállapításunk azonban: agylátszik korai volt, mert az orvosi hivatal statisztikája rácsúfolta korábban regisztrált hírlünk adataira. Tegnap ugyanis az orvosi hivatalban öt újabb vörhenyesetet és két difteritisz megbetegedést jelentettek be, azonkívül néhány tifusszal gyarapodott a tifuszbetegnek száma. Jelenleg tehát huszonhat vörheny- és huszonöt tifuszbeteg van.

Megkérdeztük Sztaity János dr. városi főorvost, aki a tifuszjárvány nagyságáról ezeket mondotta:

— A becskerekai tifusz megbetegedések legnagyobb százaléka könnyű lefolyásnak ígérkezik. A betegek jórésze, mondhatni majdnem háromnegyed része, vasutas, akiket a bégaparti állomáson lévő ártézi kut inficiált. Az orvosi hivatal intézkedésére, ezt a kutat le is zárták és így remélhető, hogy a járvány rövidesen enyhülni fog. Ujabb vörheny megbetegedések ugyan nagyszámban történtek, minden törekvésünkkel azonban azon leszünk, hogy a járvány továbbterjedését megakadályozzuk.

Megnyugtatólag közöljük Sztaity dr. nyilatkozatát és reméljük, hogy hamarosan megszűnik a tifusz- és vörhenyjárvány.

Olaszok az angol-japán szövetség ellen.

Róma, nov. 14.

A „Popolo d'Italia” a washingtoni konferenciáról írván, a konferencia egyik főfeladatának tartja az angol-japán szövetség föltétlen felbontását, amit különben Angliában is igen sokan követelnek.

A japán-angol szövetség helyébe amerikai-japán-angol szövetséget óhajtat Olaszország — írja a „Popolo d'Italia”, mely szövetség alapját képezhetné a Csendes-óceán semlegességének.

Luxemburg sem szives házigazda.

Luxemburg, nov. 14.

Az államtitkár a képviselők marában kijelentette, hogy a Károly király kíséretéhez tartozó különböző személyiségek tartózkodási engedélye csak ideiglenes. Mielőtt Károly internálásának feltételeit megállapítják, a királynak most itt tartózkodó kíséretét az ország elhagyására felszólítják.

Az olaszországi zavarok.

Róma, nov. 14.

A sztrájk tovább tart. A vasúti forgalmat, bár korlátozott mértékben, de mégis lebonyolítják a katonaságnak és azoknak a vasutasoknak a segítségével, akik a sztrájkhoz nem csatlakoztak. A legutóbbi két nap alatt nem történt komolyabb incidens. A város képe normális.

HIRES

A nemszlávok jelentkezése. Tegnap kezdtek meg az 1870—1896. évben született nemszlávok jelentkezését. Tegnap, hétfőn az első csoport vagyis az 1870—1875. évben született nemszlávok jelentek meg nyilatkozattételre. A háromszáz és egytízötven jelentkező mindegyike az SHS állam javára nyilatkozott, ezek az eléjük tett könyvbe a következőket írták be sajátkezűleg: „Kérem az SHS hadsereg kötelékébe való beosztásomat”. Ezt a nyilatkozatot azután aláírták. Ma kedden, az 1876—1880. évben született nemszlávok tartoznak megjelenni a katonai ügyosztályban. Az ügyosztály újra és nyomatékosan felhívja az összes nemszláv hadköteleseket, hogy a jelentkezés sorrendjét pontosan tartsák be és azt ne mulasszák el, mert utólagos jelentkezést nem fogadnak el.

Felmentett lapszerkesztő. A becskerekai büntető tanács tegnap Jeffity Milánnak, a „Banatski Glasnik” című becskerekai politikai napilap szerkesztőjének ügyét tárgyalta. Ez alkalommal Terzin Zsivkó volt a magánvádió, aki ellen Jeffity, már régebben, cikksorozatot írt, melyben többek között megemlítette azt is, hogy Terzin szegény dobroljácok földjeit vásárolgatja össze. Terzin Zsivkó sajtó útján elkövetett rágalmasz miatt pert indított, mivel azonban a tárgyalás folyamán a vádat nem látta indokoltnak a bíróság, azért felmentette Jeffity lapszerkesztőt.

Rálóttek a csendőrökre. Gyuricsin Szvetozár és Uros Száva bókai napszámok mult év október 31-ikén, az egyik bókai koreszmában mulattak. Reggelfélre a vendéglőben lopást kíséreltek meg, azonban pórul jártak vele, mert az ott tartózkodó két csendőr észrevette a készülő tettet és le akarta tartóztatni a meglehetősen illuminált állapotban lévő napszámokat. Gyuricsin és Uros még idejében megszöktek a koreszmából, a csendőrök üldözése elől pedig Gyuricsin házába menekültek, ahol a szalmakazal mögött bujtak el. Mikor a csendőrök megjelentek a ház kapujában, Gyuricsin Szvetozár az időközben előkerített fegyveréből lövést tett, mely szerencsére nem talált senkit. A büntető tanács a tegnapi tárgyaláson hatóság elleni erőszak büntetésében bűnösnek találta Gyuricsint és a szerb büntető törvénykönyv idevonatkozó szakaszai szerint három havi fogsázzal büntette, Uros Szávát pedig felmentette.

Rákosi Jenő ünneplése. Budapestről jelentik: Rákosi Jenő hetvenkilencedik születési évfordulóján az Otthon írók és hírlapírók köre tisztelettel tisztelegte a nagynevű írónál. A küldöttség nevében Hoitsy Pál üdvözölte Rákosi Jenőt.

Újra megszokadt a magyar-osztrák vasúti forgalom. Budapestről jelentik: Ausztriával újra megszűnt a vasúti forgalom. A közlekedés Budapestről csak Szombathelyig történik.

Leharapta az ellensége orrát. Erdélyes bűnyben tartott tegnap büntető tárgyalást a becskerekai törvényszék. Tipikus cigányesettel foglalkozott a vádirat: Sztójkov Péra és Sztójkov Lenka tordai cigányokat azzal gyanúsította Novákovity Jóca melencei cigány, hogy azok ellopják négyszáznyolcvan korona készpénzt tartalmazó pénztárcáját. Sztójkov és felesége hevesen tiltakoztak a gyanúsítás ellen, majd mikor Novákovity tovább is hangoztatta, hogy csakis ők lopták el a pénztárcát, Sztójkov Péter nekirent és leharapott orrából egy darabot. A bíróság az önbíráskodó cigányt, súlyos testisértés miatt, kéthónapi fogsázzal ítélte. Sztójkov Lenkát pedig felmentette.

Az orosz opera-énekesek tegnapi második vendéjátéka, csakugy mint az első, a legteljesebb sikert eredményezte. Pavlowszky nagyszerű diszpozícióban énekelte Rigolettót s játékban is kifogástalan volt. Valevaty asszony természetesen nagyszerű Gilda volt s különösen a második felvonás nagy áriájával aratott nagy tetszést. Vitvinszky mantuai hercege silusos. Rigoletto második és harmadik felvonása után „Romeo és Julia” alakjelenete következett, melyben változatosság okáért Vitvinszky brillírozott. Ezután ismét zajos sikerű hangversenyszám következett, melyben különösen említésre méltó produkált a Valevaty—Pavlowszky duo „Hoffmann mesé” barcarolájával. Valevaty asszony kristálytisza koloratúrája nagyszerűen birkózott meg a nehéz feladattal. Mint értesültünk, a jövő hónapban „Faust” és „Anjegin” kerülnek hasonló módon előadásra.

Uj lap Komáromban. Komáromban november 20 án politikai napilap indul meg „A Reggel” címmel.

A sofförök szervezkedése. A becskerekai sofförök érdekeik megvédése céljából elhatározták, hogy a Zagrebban székelő általános munkásszövetség keretein belül megalakítják a „Sofförök Egyesületét”. A sofförök első értekezletüket november 16-ikán, szerdán este hat órákor tartják meg a buza-téri Grósz-fele vendéglőben.

Atutalások és csek-kiírások az összes küll- és belföldi piacokra, nevezetesen Bécs, Prága, Budapest és Berlinre legutányosabban eszközölhetők — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Nagybecskerekai Takarékpénztárnál (Korona-szálló épület I. emelet. Telefonszám 16) Ugyanott a fennálló devizarendelekek értelmében árukivitelre vonatkozó valutabiztosítások is nyújthatnak.

Elverte a rokonát. Emilian Vuja János vranjevói lakos, súlyos testisértéssel vádoltan került a becskerekai törvényszék büntető tanácsa elé. A vádirat szerint Emilian Vuja János mult év június 17-én összevert egyik nőrokonával Vuja Jonicával, akit súlyosan megvert. A tegnapi büntető tárgyaláson a vádlott nem is tagadta a nekitulajdonított tettet és beismerte bűnösségét. A

bíróság töredelmes vallomását enyhítő körülménynek vette és bár súlyos testisértés vétségében bűnösnek találta, csupán két havi fogsázzal ítélte. Az elítélt az ítéletbe nem nyugodott bele, hanem enyhítést kért.

Készen vannak a Lustig-féle osijeki naptárak. Minden nyelven és minden alakban rendkívüli nagy választék. Ugyanitt a legkeresettebb és legnépszerűbb német népnaptár a „Der Winter Bote” is nagyban kapható. Képes árjegyzék bérmentve.

Ausztria pénteken ratifikálja a velencei egyezményt.

Wien, nov. 14.

A „Montag” szerint, az osztrák nemzetgyűlés pénteken délelőtti ülésén fogja ratifikálni a velencei egyezményt.

A beteg német márka körül

Berlin, nov. 11.

A német kormány tanácskozik a márka árfolyamának megjavításáról és megállapítja a jövőteli bizottsággal szemben követendő magatartásának irányelveit.

Az idei Nobel-díjat Anatol Francenak adják.

Páris, nov. 13.

Az akadémikusok köréből nyert értesülés szerint, az idei évre szóló Nobel-díjat Anatol Francenak fogják odaítélni.

Sport

Budapesti bajnoki eredmények. A budapesti elsőosztályú bajnokság vezető helye végleg tisztázódott a vasárnapi eredmények kapcsán. Az MTK az MTE felett aratott győzelmével végérvényesen megszerezte az őszi bajnoki lista első helyét. Utána következnek az FTC, UTE stb. Jellemző a vasárnapi mérkőzésekre, hogy a legtöbb esetben a második féldő hozta meg az eldöntetlen első féldővel szemben a döntést. Részletes eredmények: MTK—UTE = 4:2 (2:1). — FTC—Vasas = 3:1 (0:0). — VAC—MAC = 1:1 (0:0). — BTC—III. ker. TVE = 2:0 (0:0). — VII. ker. SC—TTC = 2:1 (1:1). — NSC—33 FC = 1:1 (1:0). — KAC—Törekvés = 3:1 (1:1). — BAK—BSE = 6:2 (1:1). — BEAC—BTC = 7:1 (3:0).

A szerkesztőség telefonja 281.

A kiadóhivatal telefonja .. 21.

Miről irnak a lapok?

A „Nova Stampa” kifejti, hogy a helyes pénzügyi politikának legfőbb akadályja az összes alkotmányos államokban az elmergesedett pártküzdelem. Az állami terhek egyenletesebb szétosztása végett két fontos osztályt kellene erősebben megadóztatni és pedig a hadimilliomosokat és a parasztszótályt. Az előbbieket azért nem adóztatják meg kellően, mert az uralkodó pártokban a döntő szerepet viszik, a parasztság megterhelhetésébe meg egyik párt sem mer beleharapni, mert az egyenlő volna az öngyilkossággal, az ellenpárt az rögtön kihasználna. Az első népszerű, a második nem de azért egyiket sem lehet keresztülvinni.

A „Trgovinski Glasnik” helyesli a kancelliparagraf behozatalát. Menyire jó volt ez, az csak most tűnik ki, mikor Skjapa nuncius, pápai követ Károly királyt egész a magyar határig elkísérte. A lap azt a tanulságot vonja le ebből, hogy a Vatikán politikája határozottan szerbellenes. Ha már az irigy sors ezt így akarta, hogy a nemzet három vallást kövessen, úgy legalább az alkotmány tiltsa meg a vallásnak politikai célokra való kihasználását.

A „Rijec” ismerteti az állam közigazgatási beosztásáról szóló törvényjavaslatot. Nem fogadja el azt a maga egészében, de határozottan visszautasítja azt a rosszhiszemű kifogást, mintha a javaslat csupán Horvátország parcellázását célozná. A törvényjavaslat magasabb szempontokból egyformán parcellázza Szerbiát, Vojvodinát és a többi tartományokat is. Ha az ellenzék még most sem jelenik meg, úgy a törvényjavaslat nélküle is törvényerőre emelkedik.

A „Jugoslavenski Lloyd” a világ mezőgazdaságában az utóbbi időben észlelhető változásokkal foglalkozik. Az élő munkaerőt eddig épp a mezőgazdaság terén lehetett legkevésbé kiszorítani. Az utóbbi időben azonban a munkaerő hiánya, a mezei jószágállomány kevesedése, a napidíjak emelése, valamint a technika fejlődése folytán nagyban előtérbe szorították a technika alkalmazását a mezőgazdaságban is. Különböző amerikai és angol nagyvállalatok az utóbbi időben nagyban emelték különösen a kisebb kaliberű mezei szántógépek termelését. Ezen traktorok alkalmazása nemcsak hogy olcsóbbá teszi a termelést, de szükségtelemné teszi a nagyobb legelők tartását, melyeket intenzívebb megművelésnek vetjük alá. Az egyedüli nehézség, mellyel itt találkozunk az volna, hogy a nehezebb traktorok rontják a nedvesebb talajt és hogy szakaszgépvezetőre van szükség annak a kezeléséhez. Az előbbi hiányt csökkenti az a körülmény, hogy alkalmazhatjuk szárazabb időkben és a másodikat pedig, hogy némi kioktatás mellett a nők is és rokkantak is 3—4 nap alatt elsajátíthatják annak a kezelését.

INTERNATIONAL BIOSKOP
AZ ORIENT-SZALLÓBAN.

Kedd, nov. 15-én: 6 és 8 órákor. Szerda, nov. 16-án: 6 és 8 órákor.

A londoni apacsok.

Detektívdráma 5 felvonásban.

Főszerepben PRISCILLE DEAN.

JÖN! JÖN!
Befejezetlen fresko.: Meghalt a táncosné. :: Sárga mérgeg. :: Cezarina (vagy a világ urnője)

A legjobb és legolcsóbb **STOWER-REKORD IRÓGÉPEKET** 3000 dinárért (ciril) kapni
Veličković Testvéreknél Pančevon, Szerb-utca 7, Deák-utca 6, a Barkhausen & Co. Berlin—Stetin megbízottjánál.

Száztíz magyar repülőgépet pusztított el az entente.

Az állam vette meg a tönkretetti anyagot. Tervek a repülőforgalom megszervezésére.

A „Torontál” wieni szerkesztőségétől.
 Wien, nov. 14.

Szeptember huszadikán elkezdtek a meglévő repülőgépek és anyagok elpusztítását. A bizottság, melynek elnöke Brré ezredes, tagjai pedig az olasz Calina ezredes, a japán Hajashi alvezredes és a mindnyájuk közül „legagilisabb” Fletcher angol ezredes, felkeresték úgy a budapesti, mint a vidéki telepeket, a Maeforthoz tartozókat is beleértve és a magyar kormány által már előre elkészített lajstrom adatai szerint ellenőrizve a található repülőgépeket és motorokat, elrendelték azoknak az elpusztítását. A német és osztrák tapasztalatokon okulva, összeállított rombolási tervet adtak ki az egyes hatóságoknak, melyekben pontosan megállapították, hogy a szárnyakat mint kell szétfűrészelni, a motort hogyan kell összetörni, a feszítőhuzalakat hogyan kell szétszaggatni, az értékesebb műszereket elszállították a tönkretett anyagot pedig eladták a magyar államnak. Az államnak jogában állott megállapítani a becsárakat, de a bizottság felemelte azt és az általuk megállapított összegért visszaadták a szó szoros értelmében vett anyagot az államnak. Összesen 110 komplett repülőgépet és 80 motort pusztítottak így el, melyek 30 darab ronesolt gép kivételével, melyek az állam tulajdonát képezték, mind a Maefort anvagához tartoztak. A rombolást Maefort emberei végezték, a kormány költségén és képzeltető az a meghatottság, amivel a gépszerelemek tönkretették saját kezük munkáját. A leszerelés még mindig folyik, de a munka javarészt már elvégezték. Az

összetört gépeknek jóformán csak anyagértékük van, de ez sem mindig, mert például a szárnyakat vagy a kidolgozott kerekeket és más faalkatrészeket már csak fűtésre lehet felhasználni.

Az entente által megállapított tilalmi idő abban az esetben, ha nem fogják meghosszabbítani, február elsején lejár és ismét szabaddá válik a repülőgépgyártás és a légi forgalom. A Magyar Aeroforgalmi Részvénytársaságot is felakarta oszlatni az entente, de ez előreláthatólag nem fog megtörténni. A nagy személyzetet csökkentették és most kizárólag földi berendezések, repülőterek és hangárok építésével foglalkoznak. Németországban is hasonló eljárást követett az entente, de a német repülőgyártás kezd magához térni és a légi forgalom is már ismét nagyszereűen meg van szervezve. Új típusú gépeket készítenek, amelyekkel ugyanazon L3 erővel ötször annyi terhet lehet szállítani mint azelőtt. Ujabbban a bankok és hajóstársaságok is rávetették magukat a repülőforgalomra, így a Norddeutscher Lloyd akarja kezébe venni a német repülőgépek ügyét, sőt a Hamburg Amerika Linie, a Deutsche Bank, a Banca Commerciale Italiana is erősen érdeklődik a német repülőviszonyok iránt és érdekeltséget szándékozik vállalni bennük. Magyarországon még csak a legszűkebb körű érdeklődés kíséri az aviatikát, mivel a háború után a vállalatok nem voltak abban a helyzetben, hogy kimondott személyszállító gépeket építsenek.

KÁVÉHÁZBAN, VENDÉGLŐBEN KÉRJÜK A TORONTÁLT

Legutóbbi körlevelünkben jelzett
Vacuum-féle
hordós-petróleum
 megérkezett.
Kánás „Sunflower“-jegyű szintén elegendő raktáron.
Özv. Guttman Jakabné és Fiai Veliki Becskerek.

260—921. sz.

2063

Hirdetmény.

Folyó hó 23-án délelőtt 8 órakor Karlevozelon (Karolyfalvan) 30 db állami selejtes fedezőmén, 2 db tehén és 2 db igaskocsi nyilvános árverésen el lesz adva.

A bánati fedeztetési allomás hivatala Vrsacon.

Egy nagy hazai biztosító-társaság keres itteni fióküzletéhez

két utazó tisztviselőt,

fix fizetés, napidij és nyugdíjigénnyel.

2062

Cim a kiadóhivatalban.

Kézzel csomózott smyrna-szőnyegeket

gyárt művészi kivitelben, a legjobb anyagból

1596

GYAPJUIPAR R.-T. Veliki Becskerek.

A tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy a Veresmartiova (Uri) u. l. sz. a., dr. Kleitsch-féle házban teljesen modernül felszerelt

2058

előnyömdát

nyitottam, ahol fehérneműekre és ruhákra a legjobb kivitelben készítem a legolcsóbban az összes e szakmába vágó munkákat. Tisztelettel
Wilheimné Katica.

KOHNIGNÁC bor- és szeszáru nagykereskedése nagyban és kicsinyben, V. BECSKEREK. A nagyhid mellett. **- VENDÉGLŐS** uraknak igen kedvező árban ajánlok fehér és vörös ó-bort. Ezen új áram a jelenlegi borárak maximálása mellett is tisztességes hasznot nyújt a vendéglősöknek. Érdeklődőknek szivesen bemutatom boraimat

2040

Nagymennyiségű dupla rafinált

FEHÉR PETRÓLEUM

érkezett, nagyban és kicsinyben legolcsóbb árban kapható

a Srpska Poljoprivredna Banka D. D.-nál

Telefon 212. Veliki Becskerek. Telefon 212.

1979